

Onzichtbaar

Gesprekspapier n.a.v. Rechters 6:1-24

Het komende seizoen willen we proberen de band tussen de diensten op zondag enerzijds en het kringenwerk en jeugdwerk anderzijds te verstevigen. Het is ons verlangen om een meer integrale benadering te kiezen voor ons gemeentelijk leven.

Met het oog daarop hebben we het jaar in een aantal blokken opgedeeld. Tijdens deze blokken willen we één bepaald Bijbelboek centraal stellen. Dat Bijbelboek wordt dan behandeld tijdens de erediensten. Van de preken willen we gesprekspapieren maken die behandeld kunnen worden op de verschillende kringen. Ook willen we – na de herfstvakantie - proberen de thema's te bewerken voor de jeugd, zodat ook de jongeren zich bezighouden met dezelfde thema's, vragen en Bijbelgedeelten.

Het eerste gesprekspapier ligt nu dus voor u. Degene die de leiding heeft van de avond raden we aan om voorafgaand aan de avond nog eens rustig de preek over dit gedeelte te beluisteren via de website. Het zal de komende tijd nog even zoeken zijn, maar met uw en jouw feedback zijn we zeker geholpen!

Ontmoeting met elkaar

- 🗨️ Neem de tijd om bij te praten. Probeer per persoon telkens een punt van dank en een punt van gebed te formuleren.
- 🗨️ Praat kort met elkaar over het komende seizoen. Waar zie je naar uit? Waar zie je tegenop?
- 🗨️ Wat verwacht je van wat we boven schreven over een integrale benadering? Hoe zou jij/hoe zouden jullie als groep hiermee geholpen kunnen worden?

Gebed

- 🙏 Bid of God met zijn Heilige Geest aanwezig wil zijn en jullie wil helpen bij het lezen in de Bijbel en het luisteren naar God en naar elkaar.
- 🙏 Denk ook aan de dank- en gebedspunten die zojuist genoemd zijn.

Achtergrond

Dit najaar willen we als gemeente stil staan bij enkele gedeelten uit het boek Rechters. We letten daarbij op twee rechters in het bijzonder, namelijk Gideon en Simson.

Het woord 'Rechters' kan de indruk wekken dat de hoofdpersonen uit dit boek vooral juridisch onderlegde personen waren. Toch wil het begrip iets anders zeggen: 'Rechters' zijn mensen die God gebruikt om zijn volk te bevrijden. Zij zijn geroepen om op te komen voor het recht van Gods volk op aarde, zowel naar buiten – tegenover vijanden – als naar binnen toe – waar ze soms leidinggeven en rechtspreken.

We komen in het boek Rechters telkens het volgende terugkerende patroon tegen:

1. Eerst lezen we dat het volk deed wat slecht is in de ogen van de Heer.
2. Daarom levert God hen vervolgens over aan vijanden die hen onderdrukken.
3. De ellende waar het volk zich dan in bevindt doet hen echter naar God roepen.
4. God zendt een Rechter om hen te bevrijden.
5. Na de bevrijding kent het volk een periode van rust.

Helaas doet het volk gaandeweg toch weer wat kwaad is in de ogen van de Here en herhaalt de cyclus zich. Het volk zit zo vast in een vicieuze cirkel waar het niet op eigen kracht uit kan komen.

Sterker nog: gaandeweg het boek wordt de slechtheid en goddeloosheid van het volk alleen maar groter. Aan het einde van het boek (Hoofdstuk 19) lezen we over een gruwelijke verkrachting die resulteert in een burgeroorlog binnen het volk van God. Alle hoop lijkt verloren en de schrijver eindigt dan ook met de nuchtere, maar ook pijnlijke constatering: *'In die tijd was er geen koning in Israël; iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was.'* (21:25)

- 📖 In hoofdstuk 21:25 lezen we dat iedereen in de dagen van de Rechters *deed wat in zijn ogen goed was*.
- 💡 De schrijver bedoelt dat niet positief. Kun je uitleggen waarom?
- 💡 Vind je dat er een overeenkomst is tussen de dagen van de Rechters en onze tijd?

Spijt en berouw

- 📖 Lees Richteren 6:1-10 en bespreek kort de dingen die bij eerste lezing opvallen.

In dit gedeelte herkennen we het patroon waar we het zojuist over hadden. De Israëlieten doen wat slecht is in de ogen van de Heer → Hij levert hen over aan andere volkeren → de Israëlieten richten zich tot God.

Toch is er hier iets opmerkelijks aan de hand. In plaats van dat God direct een bevrijder stuurt, lezen we eerst van een profeet. Het volk hunkert naar verlossing, maar krijgt een preek.

Dat doet God niet om het volk dwars te zitten, maar juist om hun diepere drijfveren bloot te leggen. Kijk maar. De woorden van de profeet liegen er niet om: God heeft Israël het land gegeven, maar de Israëlieten hebben Hem verlaten. 'Jullie hebben niet geluisterd naar wat ik zei', zegt God bij monde van de profeet. En ook nu nog luisteren de Israëlieten niet. Ze gaan gewoon door met hun dienst aan andere goden. Dat blijkt wel uit het vervolg van het hoofdstuk: de altaren voor Baal staan er nog steeds.

Het volk roept blijkbaar tot God uit zelfmedelijden, niet uit liefde voor Hem. Tim Keller maakt in dit verband een behulpzaam onderscheid tussen spijt en berouw. Spijt is verdriet over de consequenties van bepaalde daden, maar niet over de daden zelf. Spijt is daarom gericht op onszelf: op hoe wij onrecht ondergaan of pijn moeten lijden. Berouw daarentegen is niet gericht op de eigen persoon, maar op de ander. In dit geval op God. Bij onszelf kunnen we nagaan of er sprake is van spijt of van berouw door op ons gedrag te letten. Als we telkens weer in dezelfde fouten vervallen en geen sprake is van groei, dan is eerder sprake van spijt dan van berouw.

- 💡 Wat vind je van het onderscheid tussen spijt en berouw? Herken je het bij jezelf?
- 💡 Ben je weleens door woorden van God – uit de Bijbel, in een preek, een lied, of bij monde van een medegelovige – tot berouw gebracht?

De roeping van Gideon

- 📖 Lees Richteren 6:11-24 en noteer wat opvalt.

In kinderbijbels en kinderliedjes wordt Gideon vaak afgeschilderd als een stoere held. Terecht zou je zeggen, want zelfs de engel van de Heer – en dat is eigenlijk zelfs God in eigen persoon! – noemt Gideon een 'Dappere krijgsman'.

Toch is dat laatste meer een stukje hemelse humor, dan een realistische beschrijving van Gideon. Gideon dorst tarwe in de wijnpers. Dat doe je niet omdat het handig is, maar omdat je jezelf wilt verbergen. Gideon is bang voor de Midianieten en hun handlangers en daarom verstopt hij zich in de wijnpers. Ook in de rest van dit hoofdstuk zullen we zien dat Gideon bang is uitgevallen (6:23,

27).

Trouwens: Gideon is niet alleen bang. Hij zit ook vol met verwijten en twijfels. Als God naar hem toekomt, gooit Hij God voor de voeten dat Hij de laatste tijd nogal onzichtbaar is geweest. 'In de tijd van opa en oma was u er nog, maar nu niet meer!' (vers 13). Bovendien twijfelt Gideon of hij überhaupt wel met God te maken heeft (vers 17).

Maar ondanks zijn angst, verwijten en vragen wil God Gideon gebruiken. God is blijkbaar niet afhankelijk van stoere en robuuste mensen om Zijn plannen ten uitvoer te brengen. God gebruikt bange en twijfelende mensen vol vragen.

Dan begint Gideon waar het volk is opgehouden. Tussen alle altaren voor de afgoden, verrijst een bescheiden altaar voor de Heer. Gideon begint God te dienen en zo wordt hij wel degelijk een dappere krijgsman. Niet in eigen kracht, maar in kracht van de Heer.

- 💡 Gideon zit vol met vragen, twijfels en angst. Spelen deze begrippen ook een rol in jouw geloofsleven? Welke het meest en welke het minst?
- 💡 Wat zegt het dat God Gideon ondanks al zijn angsten en twijfels toch wil gebruiken? Probeer het ook persoonlijk te maken.
- 💡 Gideon begint God te dienen en bouwt heel concreet – en voor iedereen zichtbaar – een altaar voor God. Op welke manier kun jij in jouw woon/werkomgeving God heel concreet dienen op een manier dat iedereen het kan zien?

Afsluiting

- ⚠️ Noteer de concrete antwoorden op de laatste vraag. Lees ze nog een keer voor en zorg dat hier op de volgende bijeenkomst op teruggekomen wordt.
- 🙏 Sluit af met een gebed waarin ruimte is voor berouw, angst, twijfels en vragen.